

STOPNIE NAUKOWE, WYRÓŻNIENIA I NAGRODY W DZIEDZINIE MEDYCYNY PRACY, ZDROWIA PUBLICZNEGO I HIGIENY PRACY W 2009 R.

THE 2009 LIST OF UNIVERSITY/SCIENTIFIC DEGREES, DISTINCTIONS AND AWARDS IN THE AREA
OF OCCUPATIONAL MEDICINE, LABOR HYGIENE AND PUBLIC HEALTH

AKADEMIA MEDYCZNA IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Prace doktorskie

Katarzyna Gruber-Szydło

Wybrane białka szoku termicznego i skierowane przeciwko nim przeciwciała u narażonych na metale ciężkie

Promotor: dr hab. n. med.

Jolanta Antonowicz-Juchniewicz, prof. nadzw.

Celem badania była ocena przewlekłego, złożonego wpływu metali ciężkich na komórkowy mechanizm obronny — szlak białek szoku termicznego, a także na stężenie przeciwciał przeciwko białkom szoku termicznego.

Zbadano 138 pracowników hut miedzi, zawodowo narażonych na działanie ołowiu i arsenu, z których 108 było dodatkowo środowiskowo narażonych na kadm (palacze tytoniu) oraz 120 mężczyzn bez zawodowego narażenia na ołów ani arsen, z których 53 było środowiskowo narażonych na kadm. U badanych oznaczono: stężenie Pb i Cd we krwi pełnej oraz As w moczu metodą spektrofotometrycznej absorpcji atomowej; stężenie FEP w erytrocytach spektrofluorometryczną metodą Piomellego; stężenie Hsp27, Hsp60, Hsp70 w lizatach limfocytów krwi obwodowej i stężenie anty-Hsp60, anty-Hsp70 w surowicy krwi metodą immunoenzymatyczną ELISA. Analizę statystyczną przeprowadzono w oparciu o program STATISTICA 8.0. PL.

Badanie wykazało, że przewlekła, złożona ekspozycja na metale ciężkie skutkuje obniżeniem stężenia Hsp27, Hsp60 i Hsp70 w limfocytach krwi obwodowej. Do obniżenia stężenia Hsp w lizatach komórkowych dochodzi już przy względnie niskich stężeniach metali toksycznych w płynach biologicznych, a naj-

niższe stężenia badanych białek obserwowano u osób z najwyższymi stężeniami metali.

Palenie papierosów wpływa znacząco na zmniejszenie stężenia Hsp70, Hsp60 i Hsp27 u osób nienarażonych zawodowo na metale ciężkie, jednak nie pogłębia już obniżonego stężenia tych białek u hutników.

Kadm, jako pojedyncza toksyna, wydaje się stymulować syntezę anty-Hsp70, natomiast podczas narażenia złożonego (na ołów, arsen i kadm) dochodzi do zahamowania syntezy tych przeciwciał.

W większości badanych grup i podgrup nie wykazano zależności między badanymi białkami szoku termicznego a skierowanymi przeciwko nim przeciwciałami.

Dobrosława Kwiecińska

Metabolizm tkanki kostnej u osób ekspozowanych zawodowo na niektóre metale ciężkie

Promotor: dr hab. n. med.

Jolanta Antonowicz-Juchniewicz, prof. nadzw.

Celem pracy była ocena wpływu jednoczesnego narażenia zawodowego na Pb i As oraz środowiskowego na Cd i ocena wpływu stażu pracy na gęstość mineralną kości, ryzyko złamań, gospodarkę fosforanowo-wapniową, markery obrotu kostnego. Porównano grupę zasadniczą: 64 pracowników (27–58 lat) hut miedzi z grupą kontrolną — 47 zdrowych mężczyzn (30–59 lat) nienarażonych zawodowo na metale ciężkie. Oznaczono: PbB, CdB, FEP, AsU, densytometrię szyjki kości udowej oraz całego kośćca, stężenia wit. 25-OHD₃, PTH, kalcytoniny, markerów obrotu kostnego: OST, ICTP, BALP, fosforu nieorganicznego (P) w surowicy, Ca w surowicy, krwi pełnej oraz wapnia zjonizowanego, przeprowadzono wywiad chorobowy.

W grupie zasadniczej stwierdzono istotne wyższe średnie stężenia PbB, AsU oraz FEP, jako efekt zawodowego narażenia na Pb i As, oraz niższe średnie Ca w krwi pełnej oraz PTH w surowicy i wyższe stężenie P w surowicy. Przy narażeniu na As oraz Cd doszło do obniżenia stężenia PTH w surowicy, a narażenie na Pb zwiększyło stężenia witaminy D₃. Zmiany stężeń ww. hormonów powodowały w efekcie znamienne obniżenie stężenia Ca we krwi oraz wyższe stężenie P w surowicy.

U badanych hutników stwierdzono ujemną korelację między wiekiem i stażem pracy a stężeniem OST i ICTP w surowicy i nie wykazano obniżenia gęstości mineralnej kości w zakresie szyjki kości udowej oraz całego układu kostnego. Mniejsze względne ryzyko jakiegokolwiek złamania wykazane w tej grupie nie ma związku z narażeniem zawodowym i może wynikać m.in. wyższego BMI. W obu grupach stwierdzono ujemną zależność między CdB a stężeniem PTH w surowicy.

Anna Jodkowska

Synteza tlenu azotu u osób narażonych na działanie niektórych metali ciężkich

Promotor: dr hab. n. med.

Jolanta Antonowicz-Juchniewicz, prof. nadzw.

Długotrwała ekspozycja na Pb, Cd i As może być przyczyną wzrostu ciśnienia tętniczego oraz zwiększonej śmiertelności ogólnej i z powodu chorób układu sercowo-naczyniowego. Szkodliwe oddziaływanie Pb, Cd i As na układ naczyniowy zależy m.in. od ich wpływu na równowagę między czynnikami odpowiedzialnymi za skurcz i relaksację naczyń.

W pracy oceniano wpływ zawodowego narażenia na działanie metali ciężkich na syntezę tlenu azotu (NO) u ludzi. Zbadano zależności między zmianami stężeń wybranych parametrów syntezy NO w płynach biologicznych a złożonym narażeniem na Pb, Cd i As u pracowników hut metali nieżelaznych.

Zbadano 241 mężczyzn, w tym 167 pracowników fizycznych hut miedzi (grupa I) oraz 74 pracowników umysłowych stanowiących 2 grupy odniesienia — o podobnym jak grupa I narażeniu środowiskowym na metale (grupa II) i o narażeniu mniejszym (grupa III). U badanych oznaczono stężenia: NO we krwi i w moczu; L-argininy, asymetrycznej (ADMA) i symetrycznej dimetyloargininy (SDMA) w surowicy krwi; cGMP w moczu; Pb i Cd we krwi; As w moczu i stężenie wolnych protoporfiryn w erytrocytach.

Wykazano, że przewlekłe narażenie na Pb, Cd i As istotnie zmienia syntezę NO. Umiarkowane obciążenie organizmu toksycznymi metalami powoduje wzrost produkcji i biodostępności NO, natomiast wyższe — prowadzi do obniżenia produkcji i ograniczenia biodostępności NO. Narażenie na Cd znacząco wpływa na wzrost stężenia naturalnego inhibitora syntazy NO w surowicy (ADMA), natomiast narażenie na As i Pb sprzyja wzrostowi dostępności substratu dla syntazy NO. Depozyty Pb w organizmie w większym stopniu niż aktualne obciążenie tym metalem wpływają na zaburzenia syntezy NO. Jednoczesna ekspozycja organizmu na kilka toksycznych metali nasila jego zdolność do ich pochłaniania i kumulacji, co może wpływać na większe ryzyko wystąpienia późnych skutków intoksykacji nimi.

Katarzyna Połtyn-Zaradna

Jakość życia studentów niepełnosprawnych uczelni wrocławskich ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności

Promotorzy: prof. dr hab. Ludmiła Waszkiewicz, prof. dr hab. Andrzej Milewicz

Celem pracy była ocena jakości życia niepełnosprawnych studentów uczelni wrocławskich ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Zasadnicze anonimowe badania ankietowe przeprowadzono w roku akademickim 2003/2004. Po weryfikacji 172 ankiet (tj. 48,9% ogółu studentów niepełnosprawnych) poddano opracowaniu statystycznemu. Narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety autorstwa własnego. Badaniem objęto również 178 studentów pełnosprawnych.

W celu dokonania oceny jakości życia studentów niepełnosprawnych utworzono syntetyczny miernik jakości życia (SMJŻ) w oparciu o siedem syntetycznych cząstkowych mierników jakości życia (SCM), tj.: „Zdrowie”, „Mieszkanie”, „Perspektywy życiowe”, „Czas wolny”, „Bezpieczeństwo i sens życia”, „Rodzina i przyjaciele” oraz „Ogólne zadowolenie z życia”. Dane przeanalizowano z uwzględnieniem płci, stopienia niepełnosprawności, rodzaju niepełnosprawności oraz wieku powstania niepełnosprawności. W celu porównania jakości życia studentów niepełnosprawnych i pełnosprawnych skonstruowano syntetyczny miernik jakości życia studentów niepełnosprawnych (SMJŻ N) oraz syntetycznego

miernika jakości życia studentów pełnosprawnych (SMJŻ P). Porównań dokonano w ujęciu ogólnym i z uwzględnieniem płci.

Wnioski: 1) Celowe byłoby przeprowadzenie badań jakości życia w populacji studentów niepełnosprawnych Polski, które umożliwiłyby zweryfikowanie rysujących się tendencji w populacji niepełnosprawnych studentów uczelni wrocławskich. 2) Dla pełnego zobrazowania jakości życia niepełnosprawnych studentów należałoby dokonać regionalnego porównania. 3) W działaniach promujących wyższe wykształcenie wskazane byłoby zwrócenie szczególnej uwagi na osoby „niechodzące”, „niewidome” oraz „niesłyszące”, ponieważ stanowiły one znikomy odsetek w populacji studentów niepełnosprawnych. 4) W edukacji młodzieży niepełnosprawnej na średnim poziomie kształcenia należałoby wskazać na znaczenie posiadania wyższego wykształcenia jako czynnika ułatwiającego aktywne uczestnictwo na otwartym rynku pracy.

INSTYTUT MEDYCYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA W ŁODZI

Prace doktorskie

Tomasz Kowalski

Ocena związku polimorfizmu genu kadheryny 23 z podatnością na uszkodzenie słuchu przez hałas

Promotor: prof. dr hab. med. Konrad Rydzyński

Celem pracy była ocena znaczenia polimorfizmu genu kadheryny 23 (*CDH23*) w warunkowaniu osobniczej podatności na uszkodzenie narządu słuchu przez hałas.

Badaniami genetycznymi objęto populację 627 pracowników przemysłu, głównie mężczyzn, wyselekcjonowanych z bazy danych 3762 osób narażonych na hałas o poziomach powyżej 80 dB(A). Populacja ta obejmowała dwie grupy: 314 osób podatnych na rozwój uszkodzenia słuchu spowodowanego hałasem (NIHL) oraz 313 osób opornych na rozwój takiego uszkodzenia; 269 z 627 pracowników narażonych było na hałas o charakterze impulsowym.

Analizy genetyczne DNA przeprowadzono w dwóch etapach. W pierwszym przeprowadzono sekwencjonowanie całego genu u 10 losowo wybranych osób, w tym 5 z grupy podatnej na uszkodzenie słuchu przez hałas i 5 z grupy odpornej na takie uszkodzenie. W drugim etapie badań, biorąc pod uwagę lokalizację

występowania SNPs w odniesieniu do regionu promotorowego, częstość jego występowania oraz znaczenie SNPs dla zmiany sekwencji aminokwasów, do badań asocjacyjnych wybrano 5 z nich. Analizy statystyczne przeprowadzono przy użyciu programu SPSS 12, poziom istotności $p < 0,05$.

Wykazano, że częstość występowania genotypu CC i CG dla polimorfizmów rs3752751 i rs3752752 zlokalizowanych w eksonie 21 genu *CDH23*, w populacji osób podatnych na rozwój NIHL i osób opornych na rozwój takiego uszkodzenia jest istotnie różna. Genotyp CC występował częściej u osób podatnych na rozwój NIHL, a CT — u osób opornych na rozwój NIHL. Wykazano istotny efekt główny polimorfizmu rs3752752 genu *CDH23* w odniesieniu do warunkowania podatności narządu słuchu na uszkodzenie przez hałas.

Wnioski: Polimorfizm genu kadheryny 23 wydaje się mieć istotne znaczenie w warunkowaniu osobniczej podatności narządu słuchu na uszkodzenie przez hałas u ludzi. Przeprowadzone badania mogą być przydatne dla zindywidualizowania profilaktyki zawodowych uszkodzeń słuchu w przyszłości.

Anna Kuzańska

Zastosowanie wskaźnika niepełnosprawności głosowej w diagnostyce laryngologicznej

Promotor:

prof. dr hab. med. Mariola Śliwińska-Kowalska

Celem pracy doktorskiej była ocena zastosowania wskaźnika niepełnosprawności głosowej (Voice Handicap Index — VHI) w diagnostyce pacjentów z różnymi typami chorób krtani. Test VHI jest narzędziem służącym samoocenie głosu pacjenta, mierzącym wielkość psychospołecznych konsekwencji zaburzeń głosu na jakość życia. Kwestionariusz ten, składający się z 30 pytań, jest szeroko stosowany w wielu krajach, jednak nie wszedł jeszcze do powszechnego użycia w Polsce.

W przeprowadzonym badaniu uczestniczyło 165 pacjentów z zaburzeniami głosu. Badani zostali podzieleni na 3 podgrupy osób z: 1) łagodnymi zmianami organicznymi krtani, takimi jak polipy, torbiele i guzki głosowe; 2) porażeniami fałdów głosowych; 3) zaburzeniami czynnościowymi krtani. Grupa kontrolna składała się z 65 osób i została wyselekcjonowana ze zdrowej populacji, bez zaburzeń głosu zarówno obecnie, jak i w przeszłości.

Wszyscy uczestnicy samodzielnie odpowiadali na pytania kwestionariusza VHI i mieli przeprowadzone badanie laryngologiczne z laryngowideostroboskopią. Wyniki VHI uzyskane w grupie badanej okazały się być istotnie wyższe niż w grupie kontrolnej, co oznaczało gorszą samoocenę głosu w grupie badanej w porównaniu z grupą kontrolną. Przedstawione badanie potwierdza, że test VHI jako narzędzie samooceny głosu może być znaczącym składnikiem diagnostyki laryngologicznej i pomiarów dotyczących wpływu zaburzeń głosu na jakość życia w odczuciu pacjenta.

Andrzej Marcinkiewicz

Zaburzenia gospodarki węglowodanowej u kierujących pojazdami w transporcie drogowym — ocena częstości występowania, identyfikacja czynników ryzyka oraz sformułowanie zaleceń orzeczniczych*

Promotor: prof. dr hab. med. Wojciech Hanke

Celem pracy była ocena częstości występowania zaburzeń gospodarki węglowodanowej u kierujących pojazdami w transporcie publicznym, rozpoznanie występujących u nich czynników ryzyka cukrzycy oraz określenie zaleceń orzeczniczych.

Praca składa się z dwóch wzajemnie powiązanych ze sobą części. W pierwszej, poświęconej badaniu epidemiologicznemu zaburzeń gospodarki węglowodanowej i czynników ryzyka cukrzycy u kierowców transportu drogowego, przedstawiono wyniki wskazujące na częste występowanie w tej grupie zawodowej zaburzeń gospodarki węglowodanowej i jej czynników ryzyka. Hiperglikemię odnotowano niemal u połowy badanych (48%), chorobowość z powodu cukrzycy rozpoznanej wynosiła 1,4%, a dodatkowo u 2,45% badanych stwierdzono poziom glikemii spełniający kryterium rozpoznania cukrzycy. U około 70% kierowców stwierdzono obecność przynajmniej jednego z dwóch najczęściej obserwowanych czynników ryzyka cukrzycy — nadmiernej masy ciała oraz podwyższonego ciśnienia tętniczego.

W drugiej części pracy, w oparciu o przegląd piśmiennictwa oraz diagnozę przedmiotowego stanu prawnego w Polsce, w wybranych krajach UE oraz prawodawstwa wspólnotowego, przedstawiono propozycję zaleceń orzeczniczych wobec kierowców ze stanami hi-

perglikemicznymi. W algorytmie kluczowe znaczenie przypisano ocenie ryzyka wystąpienia ciężkiej i nawracającej hipoglikemii, zwracając uwagę na świadomość hipoglikemii. Uwzględniono także występowanie i ocenę zaawansowania przewlekłych powikłań cukrzycy, upośledzających czynności poznawcze i sprawność psychomotoryczną.

**UNIwersytet Jagielloński w Krakowie
COLLEGIUM MEDICUM**

Prace doktorskie

Piotr Brzyski

Ocena trafności i rzetelności instrumentów opisujących stan zdrowia i jakość życia osób starszych wiekiem

Promotor: prof. dr hab. Beata Tobiasz-Adamczyk

Celem podjętej pracy była ocena trafności teoretycznej i rzetelności skal mierzących jakość życia oraz zaproponowanie współczynników służących ocenie zgodności struktury czynnikowej skali badawczej wykorzystywanej w badaniu prowadzonym jednocześnie w kilku próbach.

Analiz dokonano na bazie danych zgromadzonych w ramach badania na losowej próbie prostej 529 niezinstytucjonalizowanych mieszkańców Krakowa, Bukaresztu oraz Zagrzebia, w wieku 65–85 lat. Wywiady zbierano za pomocą ustrukturyzowanego kwestionariusza, przygotowanego na bazie angielskojęzycznej wersji oryginalnego kwestionariusza zastosowanego w holenderskim badaniu Nestor.

Analizę przeprowadzono z wykorzystaniem konfirmacyjnej analizy czynnikowej. Otrzymane ładunki czynnikowe wykorzystano do obliczenia wartości współczynnika kongruencji Tuckera. Rzetelność analizowanych skal zbadano z użyciem współczynnika alfa-Cronbacha.

Przeprowadzone analizy pozwalają uznać za zaadaptowane kulturowo skale mierzące symptomy depresji, wsparcie społeczne, stan funkcjonalny oraz krótki test ogólnej oceny stanu zdrowia SF-20. Przeprowadzone analizy pozwalają uznać za najlepszą miarę podobieństwa trzech struktur zmiennych uogólniony współczynnik Tuckera.

* Praca wyróżniona przez Radę Naukową IMP.

**UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU**
**COLLEGIUM MEDICUM IM. LUDWIKA RYDYGIERA
W BYDGOSZCZY**

Prace doktorskie

Dorota Bąk
Zmienność postawy ciała dzieci
regionu mławskiego w badaniach bilansowych
na przestrzeni trzech lat

Promotor: dr hab. Wojciech Hagner, prof. UMK

Celem pracy było ustalenie częstości występowania wad postawy, wpływu płci na częstość i rodzaj wady, porównanie postawy ciała u dzieci na przestrzeni 3 lat oraz określenie współzależności między wadą postawy a wartością wskaźnika BMI. Wyniki badań poddano analizie matematycznej i przedstawiono osobno w postaci tabel oraz wykresów graficznych. Każdą wadę analizowano osobno dla danej grupy wiekowej z uwzględnieniem płci, a następnie dokonywano porównania.

Badania przeprowadzone zostały w Mławie według własnej modyfikacji: metody punktowania (Kasperczyk), nowojorskiego testu klasyfikacyjnego postawy ciała i SzOP (Szczegółowa Ocena Postawy opracowana przez E. Zeyland-Malawkę). Materiał badań stanowiła grupa 76 dzieci z dwóch szkół podstawowych: 41 dziecięciolatek (18 chłopców i 23 dziewcząt) oraz 35 trzynastolatek (16 chłopców i 19 dziewcząt). Każde z dzieci miało oddzielną kartę badań zgodną z kryteriami oceny postawy.

Wśród 76 przebadanych dzieci nie było postawy bardzo dobrej. Postawę dobrą miało 35,53% dzieci, a niewłaściwą — 64,47% badanych. Nie wykryto postawy złej. Na przestrzeni 3 lat nastąpiło znaczne nasilenie częstości występowania wad postawy między 6 a 10 rokiem życia.

Alicja Przybysz
Ocena jakości życia dzieci i młodzieży chorych
na cukrzycę insulinozależną

Promotor: dr hab. Andrzej Kurylak

Celem pracy była ogólna ocena jakości życia (HRQOL) dzieci i młodzieży chorych na cukrzycę typu 1. z oceną problemów związanych z objawami cukrzycy, leczeniem choroby, przestrzeganiem zaleceń lekarskich, mar-

twieniem się chorobą i komunikacją interpersonalną, z uwzględnieniem wpływu choroby na funkcjonowanie fizyczne i psychospołeczne chorego w różnych obszarach jego życia. Podjęto też próbę określenia wpływu wybranych czynników społeczno-demograficznych (takich jak wiek, płeć, miejsce zamieszkania) na poziom jakości życia oraz ustalenie zależności między wybranymi czynnikami klinicznymi (takimi jak czas leczenia, stosowany model i technika insulinoterapii, liczba pobytów w szpitalu) a poziomem jakości życia tych dzieci.

W badaniu uczestniczyło 233 pacjentów w wieku od 2–18 lat objętych opieką Poradni Diabetologicznej Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego w Bydgoszczy i 226 ich rodziców oraz 100 dzieci zdrowych — wychowanków przedszkola i uczniów szkoły bydgoskiej. Badanie przeprowadzono w oparciu o 2 oryginalne kwestionariusze PedsQL™ 3.0 Diabetes Module i PedsQL™ 4.0 Generic Core Scale autorstwa J.W Varni.

Ogólna ocena jakości życia dzieci chorych na cukrzycę typu 1. jest porównywalna z jakością życia zdrowych rówieśników w ocenie ogólnej, w skali funkcjonowania fizycznego i psychosocjalnego oraz w sferze emocjonalnej i społecznej, lecz znacząco niższa w sferze funkcjonowania w szkole. Nie stwierdzono istotnych statystycznie różnic w ocenie jakości życia u dzieci stosujących insulinoterapię za pomocą osobistej pompy insulinowej oraz wstrzyknięć strzykawką typu „pen” poza oceną funkcjonowania fizycznego, w której była ona znacząco niższa w grupie dzieci stosujących ciągły podskórny wlew insuliny.

Joanna Słowińska
Postawy względem zdrowia u rodziców
dzieci z nadmierną masą ciała a zachowania
zdrowotne w rodzinie

Promotor: prof. dr hab. Roman Ossowski

W pracy dokonano charakterystyki postaw względem zdrowia u rodziców dzieci z nadmierną masą ciała oraz przeprowadzono analizę zachowań zdrowotnych w badanych rodzinach.

Narzędziami badawczymi były: GSES — Skala Uogólnionej Własnej Skuteczności, IZZ — Inwentarz Zachowań Zdrowotnych (narzędzia pomiaru w promoci i psychologii zdrowia) oraz Ankieta dla Rodziców (opracowanie własne).

U rodziców dzieci z nadmierną masą ciała przeważają niepełne postawy względem zdrowia. Mimo pozytywnego stosunku emocjonalnego do zdrowia

(komponent emocjonalno-oceniający postawy) oraz posiadania wiedzy na jego temat (komponent poznawczy), postawy są w przeważającej liczbie pozbawione komponentu behawioralnego, czyli konsekwentnej realizacji zachowań zdrowotnych. Wiedza, którą kierują się rodzice w żywieniu dziecka, ma charakter potoczny (własne doświadczenie i zwyczaje rodzinne przeważają nad wiedzą specjalistyczną).

Badania wykazały także istnienie związku między poczuciem własnej skuteczności, mierzonym skalą GSES, a przekonaniem rodziców o możliwości normalizacji masy ciała u dziecka.

Marzena Sobczak

Empatia i asertywność wobec wypalenia zawodowego pielęgniarek

Promotor: prof. dr hab. Hanna Jaklewicz

Głównym celem podjętych badań było ustalenie związku między empatią, asertywnością a wypaleniem zawodowym badanych pielęgniarek. Badania przeprowadzono za pomocą Kwestionariusza Wrażliwości Empatycznej, Kwestionariusza Zachowań Asertywnych oraz Maslach Burnout Inventory.

Badaniami objęto pielęgniarki z jednego szpitala w Bydgoszczy i trzech szpitali elbląskich. Analiza uzyskanych wyników wykazała, że istnieją związki między wypaleniem zawodowym a empatią i asertywnością. Grupa pielęgniarek bydgoskich i elbląskich wykazuje się zbliżonymi poziomami empatii, asertywności i wypalenia zawodowego. Wyniki badań wskazują na duże emocjonalne zaangażowanie pielęgniarek w swoją pracę, co sprzyja ryzyku wypalenia zawodowego.

Małgorzata Szady-Grad

Wpływ wybranych czynników na zawartość pierwiastków we włosach dziewcząt zagrożonych zaburzeniami łaknienia

Promotor: dr hab. Jacek Klawe, prof. UMK

Celem pracy było wykrycie, czy analiza pierwiastków we włosach może służyć do wczesnej diagnostyki zaburzeń łaknienia. Badano wpływ restrykcyjnej diety, BMI, miejsca zamieszkania oraz wieku na zawartość składników mineralnych we włosach dziewcząt zagrożonych zaburzeniami łaknienia.

Badaniami objęto 252 dziewcząt w wieku 12–18 lat, wśród których przeprowadzono Test Postaw Wobec

Jedzenia EAT 26 (Eating Attitudes Test), 24-godzinny wywiad żywieniowy i badania antropometryczne. Próbki włosów pobrano do analizy zawartości pierwiastków metodą absorpcyjnej spektrometrii atomowej. EAT 26 jest standaryzowanym testem do wykrywania symptomów zaburzeń łaknienia.

Dziewczęta zagrożone zaburzeniami łaknienia charakteryzuje bardzo niskie stężenie cynku we włosach. Analiza cynku we włosach może służyć do wczesnej diagnostyki zaburzeń łaknienia. Podczas badań wykryto zachwianie proporcji między parami pierwiastków Na:K, Fe:Cu oraz Ca:Fe. Dieta badanych osób jest uboga w cynk, miedź, żelazo i magnez. Wpływ na zawartość wybranych składników mineralnych we włosach mają wiek, BMI oraz miejsce zamieszkania.

Aneta Zreda-Pikies

Jakość życia dzieci chorujących na ostrą białaczkę limfoblastyczną

Promotor: dr hab. Andrzej Kurylak

Choroby nowotworowe wieku dziecięcego stanowią drugą, po urazach i zatruciach, przyczynę zgonów w populacji dziecięcej. Postępy w leczeniu ostrej białaczki limfoblastycznej pozwalają na uzyskanie wzrastającej liczby trwałych wyleczeń. W świetle stale powiększającego się odsetka wyleczeń ostrej białaczki limfoblastycznej pojawia się konieczność zwrócenia uwagi na funkcjonowanie byłych pacjentów w życiu codziennym.

Celem pracy była ocena ogólnej jakości życia, z uwzględnieniem wszystkich sfer funkcjonowania, dzieci i młodzieży po zakończonym leczeniu ostrej białaczki limfoblastycznej. Podjęto również próbę określenia zależności między wybranymi czynnikami (płeć, wiek w chwili rozpoznania, wiek w chwili badania, czas od zakończenia leczenia, sytuacja ekonomiczna rodziny, wykształcenie rodziców, miejsce zamieszkania, grupa ryzyka, program leczenia, stosowanie radioterapii OUN) a subiektywną oceną jakości życia dzieci po zakończonym leczeniu ALL.

Do oceny jakości życia dzieci po zakończonym leczeniu ALL oraz dzieci zdrowych użyto standaryzowanego narzędzia badawczego autorstwa Jamesa W. Varni.

Ostateczną grupę pacjentów, którzy uczestniczyli w badaniu stanowiły 64 osoby. Grupę porównawczą stanowiło 70 dzieci zdrowych.

Badania własne wykazały, że ocena jakości życia dzieci po zakończonym leczeniu ALL nie zależy od: wieku pacjenta w chwili badania, wieku w chwili roz-

poznania choroby, przynależności do grupy ryzyka, płci dziecka, miejsca zamieszkania ani sytuacji ekonomicznej rodziny. Podczas analizy zgromadzonego materiału stwierdzono natomiast istotne statystycznie zależności między oceną jakości życia a czasem od zakończenia leczenia, stosowaniem radioterapii OUN i wykształceniem rodziców.

Dzieci po zakończonym leczeniu ostrej białaczki limfoblastycznej cechują się niższą jakością życia od swoich zdrowych rówieśników. Ocena pośrednia jest niższa od oceny własnej dzieci. Uzyskane wyniki wskazują na konieczność równoległego badania jakości życia u dzieci i ich rodziców, ponieważ prowadzenie badań wyłącznie w oparciu o ocenę rodziców może negatywnie je fałszować. Dzieci po zakończonym leczeniu ALL oceniają niżej własne funkcjonowanie w sferze fizycznej, emocjonalnej, społecznej i szkolnej.

Ostra białaczka limfoblastyczna, a także sposób jej leczenia, ma negatywny wpływ na rozwój emocjonalny, funkcjonowanie fizyczne, społeczne i szkolne dzieci, które zakończyły leczenie. Dziecko po zakończonym leczeniu onkologicznym boryka się z wieloma problemami, które niejednokrotnie przerastają możliwość samodzielnego ich rozwiązania. Opieka nad dzieckiem wyleczonym z choroby nowotworowej powinna obejmować zarówno wczesne rozpoznawanie i leczenie powikłań terapii onkologicznej, jak i pomoc w przystosowaniu się do „normalnego” życia. Celem jest stworzenie oraz wprowadzenie do praktyki onkologicznej programów opieki nad tymi pacjentami, które obejmowałyby swą działalnością obserwację wszystkich sfer życia składających się na ocenę jego jakości.

I KONGRES ERGONOMII

„Ergonomia dla przyszłości”

Politechnika Warszawska, 20–22 września 2010 r.

W dniach 20–22 września 2010 roku Polskie Towarzystwo Ergonomiczne organizuje na terenie Politechniki Warszawskiej I Kongres Ergonomii pt. „Ergonomia dla przyszłości” o charakterze naukowo-dydaktycznym.

W programie zaplanowano:

- czternaście sesji naukowych (ergonomia środowiska pracy, ergonomia wyrobu, ergonomia poznawcza, inżynieria ergonomiczna, ergonomia w projektowaniu dla osób z niepełnosprawnościami i w rehabilitacji, ergonomia środowiska dzieci i młodzieży, edukacja w zakresie ergonomii, ergonomia w działalności architektoniczno-budowlanej, ergonomia w medycynie i stomatologii, ergonomia w rolnictwie i leśnictwie, ergonomia w informatyce, ergonomia w zarządzaniu przedsiębiorstwem, ekonomiczno-społeczne i ekologiczne aspekty ergonomii, dolegliwości mięśniowo-szkieletowe uwarunkowane pracą),
- warsztaty tematyczne,
- sesję plakatową,
- obrady Okrągłego Stołu,
- prezentacje i wystawy producentów, instytucji, organizacji.

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi warunków uczestnictwa i programu Kongresu pod adresem <http://www.kongres2010ergonomia.pl>.

Więcej informacji:

Organizator Kongresu

Polskie Towarzystwo Ergonomiczne

Politechnika Warszawska, ul. Narbutta 85, pok. 103, 02-524 Warszawa

tel. (22) 234-82-09, faks (22) 234-82-02

e-mail: kongres2010@ergonomia-polska.com